

Sylwetka naukowa Profesora Tadeusza Markowskiego

Przedstawiamy Państwu książkę, której tytuł, tematyka, a także skład autorski nie są przypadkowe. Zostały zaprojektowane i starannie dobrane z myślą o podniosłym jubileuszu i jemu podporządkowane. Jubileusz ten to 70-lecie urodzin prof. dra hab. Tadeusza Markowskiego, wybitnego naukowca, cenionego eksperta, od lat pełniącego odpowiedzialne funkcje w strukturach polskiej nauki, obecnie Kierownika Katedry Zarządzania Miastem i Regionem Uniwersytetu Łódzkiego oraz – do niedawna – długoletniego Przewodniczącego Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk. Tytuł prezentowanej książki: *Zarządzanie rozwojem współczesnych miast* nawiązuje do głównego nurtu naukowej aktywności Jubilata i Jego znaczących osiągnięć publikacyjnych. Zarządzanie miastem to dziedzina wiedzy, której początki w polskiej literaturze naukowej zawdzięczamy Profesorowi Tadeuszowi Markowskiemu, do dziś niekwestionowanemu liderowi w zakresie tej problematyki. Jeżeli spojrzeć natomiast na skład autorski zamieszczonych tu opracowań, to tworzą go najbliżsi współpracownicy z Jego rodzimej Katedry oraz współpracownicy z Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. Są to jednocześnie naukowcy, dla których problematyka studiów miejskich również jest obszarem ich badawczej aktywności. Redaktorkami opracowania są natomiast: dr hab. Justyna Danielewicz, prof. UŁ, oraz dr Dorota Sikora-Fernandez, bliskie współpracowniczki z Katedry Profesora Markowskiego, dla których przyjęta funkcja jest zapewne ukłonem dla Profesora w podziękowaniu za wsparcie w ich naukowej karierze.

Możliwość zaprezentowania sylwetki naukowej Profesora Tadeusza Markowskiego jest dla mnie wielkim zaszczytem.

Życiorys naukowy prof. dra hab. Tadeusza Markowskiego stanowi przykład udanej kariery akademickiej, na co wskazują wszystkie jej znaczące etapy i kolejne awanse. Droga naukowa Profesora jest związana z Uniwersytetem Łódzkim; jest on absolwentem Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego tegoż Uniwersytetu.

W latach 70. ubiegłego wieku pracował w Biurze Projektowo-Badawczym „Miastoprojekt” w Łodzi. W Uniwersytecie Łódzkim pracuje od 1978 roku, przechodząc kolejne stanowiska od asystenta (1978) do profesora zwyczajnego oraz zdobywając kolejne stopnie naukowe od magistra (1973) do doktora habilitowanego (1987), a później tytułu profesora nauk ekonomicznych (1999). W 1990 roku przebywał na półrocznym stypendium naukowym w Instytucie Studiów Publicznych Uniwersytetu Johns Hopkinsa w Baltimore. Od roku 2000 jest kierownikiem Katedry Zarządzania Miastem i Regionem. Pełnił również funkcje Dziekana (w kadencji 2002–2005) i Prodziekana Wydziału Zarządzania (1995–2002).

Profesor Tadeusz Markowski należy niewątpliwie do elity polskich naukowców. Jego osiągnięcia zawodowe są znaczące we wszystkich obszarach akademickiej aktywności: publikacyjnej, badawczej, dydaktycznej, eksperckiej, organizacyjnej i współpracy z praktyką. Patrząc na całość dorobku naukowo-badawczego Profesora, widać duży wkład w rozwój takich dyscyplin naukowych jak zarządzanie czy ekonomia. Dorobek ten, obok wspomnianego wyżej zarządzania miastem, dotyczy gospodarki przestrzennej, a zwłaszcza polityki i planowania przestrzennego, polityki regionalnej, regionalnych i lokalnych systemów innowacji, marketingu terytorialnego, konkurencyjności miast i regionów. Osiągnięcia publikacyjne Profesora są imponujące (w latach 1986–2018 liczba publikacji przekracza 220 pozycji¹) i dotyczą każdego z tych obszarów, choć w okresie trwania Jego kariery naukowej nieznacznie zmieniają się proporcje tej tematyki, stosownie do postępów światowej nauki oraz potrzeb polskiej praktyki. Profesor jest też autorem (współautorem) lub redaktorem (współredaktorem) ponad 50 opracowań książkowych. Wśród nich najbardziej rozpoznawalna i najczęściej cytowana jest monografia pt. *Zarządzanie rozwojem miast* [Warszawa, 1999], która szybko weszła do klasyki polskiej literatury naukowej. Przesądziła o tym w głównej mierze oryginalność wielu poruszanych wątków, jeszcze lepiej zauważalna z obecnej perspektywy. Chodzi tu zwłaszcza o upowszechnienie kategorii zarządzania w odniesieniu do jednostki miejskiej jako wysoce złożonej struktury wymagającej szerokiej wiedzy menedżerskiej, co w tamtym czasie było rzadko podejmowanym tematem w polskiej literaturze naukowej, zwłaszcza w ujęciu monograficznym. Wiele wątków podjętych w książce Profesor rozwijał w późniejszych publikacjach. Pojawiały się w nich również nowe spojrzenia na kwestię zarządzania miastem. Jako przykład można wskazać trzy następujące, relatywnie krótkie, ale inspirujące do przemyśleń, opracowania artykułowe: *System zarządzania przestrzenią miasta jako narzędzie w procesie równoważenia jego rozwoju* [2002], gdzie wskazał m.in. słabe ogniwa tytułowego systemu zarządzania; *Konkurencyjność miast – prokonkurencyjne zarządzanie* [2003], w którym udokumentował przesądzające znaczenie jakości zarządzania miastem w kształtowaniu jego konkurencyjności; *Challenges for management of Polish city – regions in an international, national and regional context* [2004], gdzie odwołując

1 Zestawienie wszystkich publikacji zamieszczono w odrębnym fragmencie niniejszej książki.

się do najnowszych koncepcji teoretycznych oraz opierając na konkretnych przykładach światowej gospodarki, dokonał identyfikacji kierunków zmian w globalizującej się urbanizacji. W tym ostatnim opracowaniu widoczna jest koncentracja na zmieniającej się roli metropolii w rozwoju regionów i stopniowym umacnianiu się międzymetropolitalnych powiązań kosztem ich związków z najbliższym otoczeniem regionalnym, na której to podstawie Profesor formułuje sugestie pod adresem zarządzania polskimi obszarami metropolitalnymi w kontekście międzynarodowych wyzwań.

Wracając do monografii *Zarządzanie rozwojem miast*, uwadze czytelników nie uszły również rozważania dotyczące marketingu terytorialnego, tematyki, która na przełomie wieków dopiero zaczynała się pojawiać w polskiej literaturze naukowej. Profesor Tadeusz Markowski należy do wąskiej grupy badaczy i autorów publikacji uważanych za prekursorów wiedzy o marketingu terytorialnym, jego istocie, związkach z tradycyjnymi nurtami marketingu oraz jego instrumentalnej funkcji w polityce kształtowania konkurencyjności miast i regionów. Zagadnienie marketingu terytorialnego rozwijane jest w całej serii publikacji Profesora, w tym również w opracowaniach zbiorowych przygotowywanych pod Jego redakcją. Najbardziej rozpoznawalna i bardzo ceniona przez czytelników, na co wskazuje m.in. wysoki wskaźnik cytowań, jest książka pt. *Marketing terytorialny*, przygotowana pod redakcją Profesora Markowskiego i wydana w 2002 roku; jej nakład szybko się wyczerpał i w 2006 roku pojawiło się wydanie 2, zmienione i uzupełnione. Autorami poszczególnych części są osoby ze wspomnianego już wyżej wąskiego grona prekursorów tej tematyki w polskiej literaturze naukowej. Istotną część książki stanowi fragment poświęcony marketingowi miasta autorstwa Profesora. O popularności książki przesądziły nie tylko jej walory naukowe, ale też aplikacyjne. Te ostatnie – bardzo oczekiwane przez polskich samorządowców, wprawdzie świadomych znaczenia promocji w prowadzeniu skutecznej polityki rozwoju, ale mniej zorientowanych w kompleksowej sztuce marketingu terytorialnego. Jak to ujęto w słowie wstępnym, „książka [...] jest swego rodzaju kompromisem wiedzy użytecznej w zakresie promocji, jak i swoistej filozofii marketingowego spojrzenia na zarządzanie rozwojem jednostek terytorialnych” [s. 7, wyd. 2].

Z czasem zainteresowanie Profesora problematyką zarządzania miastem zaczęło ewoluować w kierunku nieco szerszego, bardziej zintegrowanego przestrzennie ujęcia, a mianowicie miejskich obszarów funkcjonalnych, czego przesłanką zapewne była potrzeba polskiej praktyki. Profesor Markowski zawsze był i jest naukowcem wyczulonym na wyzwania praktyki. W swoich naukowych zainteresowaniach zawsze należy do awangardy zespołów podejmujących badania i formułujących rozwiązania złożonych problemów praktyki. Tak też należy postrzegać Jego zainteresowania dotyczące obszarów funkcjonalnych; także tutaj wykorzystał posiadaną wiedzę i w swoich publikacjach sformułował stosowne podpowiedzi i rozwiązania. Przyjęty w Polsce model terytorialnej organizacji kraju dość szybko unaoczniał problem skoordynowanego zarządzania rozwojem obszarów wysokiej koncentracji procesów społeczno-gospodarczych, niemieszczących się w sztywnych granicach

podziałów administracyjnych. Wiele publikacji Profesora, np. *Funkcje i zarządzanie obszarami metropolitalnym* [2005], we współpracy z T. Marszałem, podejmuje problem zarządzania obszarami funkcjonalnymi, zwłaszcza takimi, w których procesy rozwoju stymulowane są wpływami dużych ośrodków metropolitalnych. Obok tytułowych zagadnień funkcji obszarów metropolitalnych oraz zarządzania nimi, w opracowaniu podejmuje się również kwestie definicyjne, m.in. metropolizacji. Zagadnienia definicyjne tematyki metropolii i metropolizacji zostały szerzej zaprezentowane w pracy pt. *Metropolie, obszary metropolitalne, metropolizacja. Problemy i pojęcia podstawowe* [2006], której współautorem jest również T. Marszał. Duży ładunek wiedzy teoretycznej z zakresu omawianej tematyki znajdzie też czytelnik w opracowaniu *Instytucjonalne problemy zarządzania obszarem metropolitalnym* [2005]. Sięga ono z jednej strony do zaawansowanych koncepcji ekonomicznych (m.in. ekonomii instytucjonalnej) oraz nauki o zarządzaniu (m.in. koncepcji *governance*), z drugiej zaś przybliży pozytywne doświadczenia krajów wysokorozwiniętych, przytaczając konkretne dobre praktyki. Kontynuacją tych rozważań i rozwinięciem niektórych aspektów tej tematyki, a przede wszystkim szerszym ujęciem doświadczeń krajów OECD, jest opracowanie *Zarządzanie w obszarze metropolitalnym – podejście instytucjonalne*, którego współautorką jest J. Danielewicz [2008]. Przykładem bardziej szczegółowych rozważań nad zarządzaniem obszarami metropolitalnymi jest artykuł przygotowany we współpracy z D. Drzazgą, pt. *Ogólna koncepcja instrumentów zarządzania procesami suburbanizacji w obszarach metropolitalnych* [2005].

Na uwagę zasługuje fakt, że zarządzanie w układach terytorialnych jest bez wątpienia wyróżnikiem całego dorobku naukowego Profesora Markowskiego. Słowo „zarządzanie” (*management*), wprost lub w domyśle powiązane z jednostkami terytorialnymi różnej skali lub przestrzenią, pojawia się w tytułach ponad 30 publikacji Profesora, w tym w dziesięciu opracowaniach książkowych. Większość dotyczy przedstawionej wyżej skali miasta i miejskiego obszaru metropolitalnego, wiele jednak traktuje o różnych aspektach zarządzania w szerszej skali lokalnej i regionalnej, jak np. *Prakseologiczne aspekty zarządzania rozwojem regionalnym i lokalnym* [2008].

Najbardziej współczesny etap aktywności naukowo-badawczej Profesora Tadeusza Markowskiego związany jest z zagadnieniami zintegrowanej polityki rozwoju, a zwłaszcza ze zintegrowanym planowaniem rozwoju. Problematyka ta jest kolejnym przykładem wychodzenia naprzeciw potrzebom praktyki, w tym przypadku angażowania się w rozwiązywanie najbardziej newralgicznych kwestii prowadzonej obecnie w Polsce polityki rozwoju w układach terytorialnych. Profesor jest inicjatorem i głównym realizatorem dużego przedsięwzięcia badawczego, w ramach którego wypracowano założenia, a następnie konkretne rozwiązania modelu zintegrowanego planowania i zarządzania rozwojem. Model ten został zaakceptowany do wdrażania przez przedmiotowe resorty centralnej administracji rządowej, z jednoczesną zapowiedzią stopniowej przebudowy rozwiązań w zakresie polityki rozwoju w strukturach regionalnych i lokalnych. Efekty prac z zakresu

zintegrowanego planowania i zarządzania rozwojem mają swoje odzwierciedlenie w wielu publikacjach Profesora Tadeusza Markowskiego, m.in.: *Funkcjonowanie gospodarki przestrzennej – założenia budowy modelu zintegrowanego planowania i zarządzania rozwojem* [2011]; *Flexible and integrative planning in functional urban areas – towards a new approach to spatial planning* [2013]; *Zintegrowane planowanie rozwoju – dylematy i wyzwania* [2015]; *Koncepcja systemu zintegrowanego planowania rozwoju w Polsce (założenia i zasady kierunkowe budowania systemu)* [2015], we współpracy z D. Drzazgą.

Poziom tych publikacji i ich nowatorskie ukierunkowanie tematyczne stawiają Profesora Markowskiego w czołówce polskich naukowców legitymujących się wkładem nowych wartości w poszerzanie podstaw teoretycznych rozwoju regionalnego i lokalnego, jak również podejmujących wyzwania stawiane przez polską praktykę. Publikacje nie są jednak jedyną składową pracy naukowo-badawczej Profesora. W tym względzie istotne znaczenie mają też zrealizowane granty badawcze, zwłaszcza te o charakterze międzynarodowym. Większość z nich realizowana była z uwzględnieniem potrzeb i problemów miasta Łodzi i regionu łódzkiego. Te właśnie osiągnięcia, łącznie z licznymi ekspertyzami, świadczą o zaangażowaniu Profesora w rozwiązywanie stojących przed praktyką problemów. Nieco inaczej rzecz ujmując, świadczą o docenianiu przez zamawiających wiedzy i umiejętności Profesora

W obszarze badawczym ogromne znaczenie ma aktywność Profesora w ramach Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk. Kierowany przez Szanownego Jubilata komitet od 2001 roku do lutego 2019 roku podejmował z Jego inspiracji wiele znaczących inicjatyw badawczych. Nie sposób odnieść się tutaj do wszystkich, nawet ograniczając się jedynie do tych najważniejszych. Biorąc natomiast pod uwagę tylko ostatnie lata, koniecznie należy wspomnieć o następujących przedsięwzięciach kierowanych przez Profesora Markowskiego:

- trzynomowy raport nt. społeczno-ekonomicznych kosztów chaosu zagospodarowania przestrzennego (efekt wielomiesięcznych badań dużego zespołu wykonawczego),
- koncepcja zintegrowanego planowania i zarządzania rozwojem (o czym wspomniano wcześniej),
- wkład w opracowanie eksperckiego projektu koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
- wkład w tworzenie podstaw krajowej polityki miejskiej.

Jednym z wyróżników osiągnięć badawczych Komitetu w okresie przewodniczenia mu przez Profesora Markowskiego była stała, wzajemnie owocna współpraca z jednostkami centralnej administracji rządowej i to bez względu na zmieniające się preferencje partyjne ekip resortowych. Współpraca ta w istotnym zakresie przyczyniła się do ugruntowania pozycji Komitetu jako niezależnej, eksperckiej instytucji naukowo-badawczej o ważnym opiniotwórczym znaczeniu. Stałość tej współpracy Komitet niewątpliwie zawdzięcza umiejętnościom negocjacyjnym

Przewodniczącego, który poziomem merytorycznym przygotowanych projektów potrafił skutecznie zainteresować przedstawicieli strony rządowej. Komitet pod przewodnictwem Profesora Markowskiego prowadził także stałą współpracę z Głównym Urzędem Statystycznym oraz Krajową Izbą Gospodarczą. Partnerami merytorycznej współpracy było także Towarzystwo Urbanistów Polskich, Stowarzyszenie European Regional Science Association – Sekcja Polska oraz Stowarzyszenie Integracja.

Osobnego podkreślenia wymaga zaangażowanie Profesora Markowskiego na rzecz rozwoju miasta Łodzi, a także regionu łódzkiego. Siłą tego zaangażowania upoważnia do nazwania Profesora lokalnym patriotą, mocno przywiązanym zawodowo i prywatnie do miejsca, w którym spędził większość dotychczasowego życia, zawsze skłonny służyć swoją wiedzą i umiejętnościami w rozwiązywaniu kluczowych dla Jego miasta i regionu problemów. Znajduje to odzwierciedlenie w Jego pracach oraz ścieżce kariery zawodowej. Dorobek Profesora w zakresie problematyki rozwoju Łodzi i regionu łódzkiego jest równie obszerny i składają się na niego nie tylko publikacje naukowe, ale przede wszystkim różnego rodzaju opracowania eksperckie, których był autorem lub współautorem, a często kierownikiem zespołu opracowującego. Trudno byłoby w tym miejscu wymienić wszystkie osiągnięcia z tego zakresu, ale do najważniejszych można zaliczyć udział w pracach przy sporządzaniu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Łodzi na początku lat 90. XX w. (pierwszego planu miasta po transformacji ustrojowej) oraz kierowanie zespołem ekspertów ds. opracowania strategii rozwoju województwa łódzkiego w Biurze Planowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego w Łodzi w latach 2011–2012.

Warto podkreślić, że Profesor Markowski zawsze był i jest nadal orędownikiem koncepcji wzmocnienia pozycji konkurencyjnej miasta Łodzi w sieci osadniczej kraju poprzez budowanie silnych powiązań funkcjonalno-przestrzennych z Warszawą, co znalazło wyraz w licznych publikacjach naukowych oraz pracach eksperckich dotyczących rozwoju Łodzi i regionu łódzkiego.

W ostatnim okresie (od roku 2015) Profesor Markowski kieruje Interdyscyplinarnym Centrum Studiów Miejskich Uniwersytetu Łódzkiego – jednostką organizacyjną uczelni integrującą badaczy problematyki miejskiej z różnych obszarów nauki i świadcząca usługi eksperckie dla lokalnego samorządu.

Działalność ekspercka Profesora na rzecz rozwoju Łodzi i regionu łódzkiego przejawia się również w zaangażowaniu w prace formalnych organów opiniodawczo-doradczych z zakresu gospodarki przestrzennej, do których w uznaniu dla swoich kompetencji był powoływany przez lokalne i regionalne władze samorządowe. Można tu zaliczyć przede wszystkim prace w takich gremiach jak Wojewódzka Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna w Łodzi (członek komisji od 2017) czy Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna w Łodzi (członek komisji od 2011).

Należy zwrócić uwagę, że zaangażowanie Profesora w działalność organów opiniodawczo-doradczych z zakresu gospodarki przestrzennej nie ograniczało się

tylko do wymiaru miejskiego i regionalnego, ale obejmowało także poziom krajowy. Od 2005 Profesor był członkiem Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej przy Ministrze Budownictwa (od 2008 r. jej wiceprzewodniczącym), a w latach 2011–2016 przy Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju. Ponadto w 1994 r. powołano go na członka Państwowej Rady Gospodarki Przestrzennej.

Istotnym wątkiem pracy i rozwoju zawodowego Profesora Tadeusza Markowskiego była i jest urbanistyka przejawiająca się w sposób szczególny w jego działalności społecznej w Towarzystwie Urbanistów Polskich (TUP), a datująca się od 1976 roku, kiedy to wstąpił do Oddziału Łódzkiego TUP; w latach 1992–2006 natomiast kierował tym oddziałem, pełniąc funkcję Prezesa przez cztery kadencje z rzędu. Sprawność w kierowaniu Oddziałem Łódzkim TUP spowodowała, że w następnych latach (2006–2015) Profesor Markowski z sukcesem kandydował i przez trzy kolejne kadencje był wybierany na Prezesa Zarządu Głównego TUP. W tym okresie Towarzystwo znacząco umocniło swą pozycję organizacji społecznej reprezentującej interesy publiczne w kwestiach zagospodarowania przestrzennego. Wynikało to m.in. stąd, że z inicjatywy Profesora zacieśniono współpracę z resortami rządowymi odpowiedzialnymi za planowanie przestrzenne, rozwój regionalny, budownictwo i infrastrukturę, a także z innymi organizacjami społecznymi, takimi jak Unia Metropolii Polskich czy Stowarzyszenie Architektów Polskich. W kolejnych latach (2015–2018) Profesor Markowski został wybrany na Przewodniczącym Rady TUP, a obecnie (kadencja 2018–2021) jest jej członkiem.

Zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym, Profesora Markowskiego cechuje serdeczny, życzliwy stosunek do współpracowników i przyjaciół, a także otwartość i szczerść prezentowanych opinii. Na szczególną uwagę zasługują te ostatnie cechy, jakże ważne i wbrew pozorom wcale nie tak powszechne w kontaktach międzyludzkich.

Szanowny Jubilat posiada wyjątkową umiejętność zachowania równowagi – stosownie do rangi dyskutowanej sprawy – między kurtuazją a trafnym eksponowaniem istoty zagadnienia.

Kończąc, w imieniu wszystkich przyjaciół i współpracowników, pozwalam sobie złożyć Panu Profesorowi gratulacje z okazji pięknego Jubileuszu oraz najserdeczniejsze życzenia dalszej owocnej pracy naukowej, organizacyjnej i dydaktycznej, a nade wszystko dobrego zdrowia przez kolejne dekady.

Tadeusz Kudłacz

Wykaz dorobku Profesora Tadeusza Markowskiego

Publikacje

1986

- Markowski T., *Działalność gospodarcza władz terenowych a ekonomiczne instrumenty realizacji celów gospodarki przestrzennej*, [w:] Walny Zjazd Towarzystwa Urbanistów Polskich Łódź, kwiecień 1986. Materiały na konferencję problemową „Rady narodowe a gospodarka przestrzenna”, Łódź 1986, s. 85–93.
- Markowski T., *Efekty zewnętrzne jako instrument polityki władz lokalnych*, „Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu” 1986, nr 347, s. 149–158.
- Markowski T., *The influence of local authorities in Poland over the firms in their areas*, [w:] Goverde H. (ed.), *Cross-national comparison between East and West. The case of local government and urban development in Poland*, Nijmeegse Planologische Cahiers no 22, Nijmegen 1986, s. 53–65.
- Markowski T., *The structure of government in Poland: some aspects of an organizational system in change*, [w:] Goverde H. (ed.), *Cross-national comparison between East and West. The case of local government and urban development in Poland*, Nijmeegse Planologische Cahiers no 22, Nijmegen 1986, s. 35–52.
- Markowski T., Kot J., *Analiza wybranych instrumentów polityki przestrzennej*, „Biuletyn KPZK PAN” 1986, z. 130, s. 103–124.
- Markowski T., Reguński J., *The position of local authorities in the socialist countries of Eastern Europe*, [w:] Goverde H. (ed.), *Cross-national comparison between East and West. The case of local government and urban development in Poland*, Nijmeegse Planologische Cahiers no 22, Nijmegen 1986, s. 21–34.

1987

Markowski T., *Efekty mnożnikowe w sterowaniu rozwojem miast*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Oeconomica” 1987, nr 69, s. 21–43.

Markowski T., *Lokalna polityka kształtowania warunków bytowych w świetle teorii efektów zewnętrznych*, „Acta Universitatis Lodzianensis” 1987, 187 s.

1988

Markowski T., *Une densification irrespectueuse du plan*, „Les Annales de la Recherche Urbaine” 1988, N° 37, s. 78–84.

1991

Markowski T., *Planowanie i stymulowanie rozwoju lokalnego w gospodarce rynkowej*, „Samorząd Terytorialny” 1991, R. 1, nr 9, s. 26–34.

Markowski T., *Rozwój lokalny i regionalny – laissez faire’yzm czy interwencjonizm*, „Samorząd Terytorialny” 1991, R. 1, nr 9, s. 14–21.

Markowski T., *Strukturalne i przestrzenne zmiany drobnej wytwórczości w województwie łódzkim w latach 1980–1986*, „Przegląd Ekonomiczno-Społeczny Miasta Łodzi” 1991, nr 10, s. 147–164.

1992

Markowski T., *Plan przestrzennego zagospodarowania Łodzi w nowych warunkach gospodarki samorządowo-rynkowej*, „Kronika Miasta Łodzi” 1992, z. 1, s. 31–42.

Markowski T., Domański Cz., *The economic and legislative conditions of the privatization process in Poland – investment and development opportunities in the Lodz area*, [w:] *Economic Forum Gospodarcze*, Łódź 1992, s. 1–24.

Markowski T., Needham B., Dekker A., Ptaszyńska-Wołodkiewicz M., Jewtucho-wicz A., van der Meer L., *The cases*, [w:] Markowski T., Dekker A., Goverde H., Ptaszyńska-Wołodkiewicz M. (ed.), *Conflict in urban development. A comparison between East and West Europe*, Ashgate Publishing. b.m.w. 1992, s. 52–129 (reissued Routledge, New York 2018).

1993

Markowski T., *Integrated approaches to economic, cultural, and urban development – a message for Łódź*, [w:] Z. Zuziak (ed.), *Managing historic cities*, International Cultural Centre, Kraków 1993, s. 227–235.

Markowski T., *Plan of spatial development of the city Łódź in new conditions of self-government and market economy*, [w:] *Międzynarodowy Kongres Towarzystwa Urbanistów Polskich, raport: Planowanie i rozwój przestrzenny – wyzwania i alternatywy dla Europy Środkowej i Wschodniej w latach 90.*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1993.

Markowski T., *Planning for strategic economic development of Łódź – concepts, problems and future vision of a city*, „Kronika Miasta Łodzi” 1993, z. 1, s. 35–47.

Markowski T., Regulski J., Bury P., *Podstawy ekonomiki miasta*, Wydawnictwo Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź 1993, 135 s.

1994

Markowski T., *Aktualna strategia rozwoju regionu łódzkiego*, [w:] *Studium wiedzy o regionie łódzkim*, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 1994, s. 49–57.

1995

Markowski T., *O spójność uregulowań prawnych w gospodarce gruntami*, [w:] Kosiędowski W. (red.), *Gospodarka przestrzenna i regionalna w trakcie przemian*, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika, Toruń 1995, s. 133–143.

Markowski T., *Ogólna strategia rozwoju i restrukturyzacji województwa radomskiego*, [w:] *Województwo radomskie w procesie przekształceń systemowych*, Fundacja Promocji Rozwoju im. Edwarda Lipińskiego, Warszawa 1995, s. 42–65.

Markowski T., *Reforma Centrum*, [w:] *Reforma Centrum. Kierunki, zagrożenia, warianty, motywy*. Rada Strategii Społeczno-Gospodarczej przy Radzie Ministrów, Raport Nr 2, Warszawa 1995, s. 55–59.

Markowski T., Marszał T. (ed.), *Redevelopment and Regeneration of Urban Areas-international experiences*, Łódź University Press, Łódź 1995, 142 s.

Markowski T., Rouba H., *From the Past to the Future in Town Planning*, „Scandinavian Housing & Planning Research” 1995, no. 12, s. 165–172.

Markowski T., Rouba H., *Town Planning under Post-Communism. The case of Poland*, University of Örebro, The Centre for Housing and Urban Research, Report No 32, Örebro 1995, 31 s.

Markowski T., Salomon L. S., Seidel R., Bury P. (red.), *Gospodarka samorządów terytorialnych w świetle doświadczeń amerykańskich*, Techeko, Łódź 1995, 259 s.

1996

Markowski T., *From competition through resources to competition between regions*, [w:] *Towards the explanation and modeling of the spatial and regional dimensions of the transformation process*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warsaw 1996, s. 71–94.

Markowski T., *Jerzy Regulski – nauczyciel i wychowawca. Dorobek naukowy i badawczy*, „Samorząd Terytorialny” 1996, nr 1–2, s. 7–10.

Markowski T., *Łódź i region środkowy w Polityce Regionalnej Państwa*, [w:] *Łódź Stolicą Makroregionu*, Sejmik Samorządowy Województwa Łódzkiego, Łódź 1996, s. 46–58.

Markowski T., *Od konkurencyjności zasobów do konkurencyjności regionów*, „Samorząd Terytorialny” 1996, nr 12, s. 12–26.

Markowski T., *Polityka regionalna i rozwój regionalny – wyzwania dla polskich reform ustrojowych*, [w:] *Polityka regionalna – doświadczenia i stan badań*,

- Rada Strategii Społeczno-Gospodarczej przy Radzie Ministrów, Raport nr 20, Warszawa 1996, s. 58–83.
- Markowski T., *Regenerating Neglected Cities*, „Planning Theory” 1996, no. 15, s. 85–98.
- Markowski T., *Studium zagospodarowania przestrzennego województwa w zarządzaniu jego rozwojem*, [w:] *Studium zagospodarowania przestrzennego województwa – pierwsze doświadczenia*, Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Miast i Osiedli TEREN, Łódź 1996, s. 32–39.
- Markowski T., *Wpływ innowacyjności na konkurencyjność regionów*, [w:] *Ośrodki innowacyjności i przedsiębiorczości w Polsce*, SOOIPP – Annual, Poznań 1996, s. 7–19.
- Markowski T., *Wspieranie wzrostu konkurencyjności w polityce rozwoju regionalnego*, [w:] *Strategiczne wyzwania dla polityki rozwoju regionalnego*, Friedrich Ebert Stiftung, Kraków 1996, s. 99–133.
- Markowski T., Marszał T., *Problemy planowania przestrzennego w świetle doświadczeń europejskich*, [w:] *Gospodarka przestrzenna i zarządzanie miastem*, Ośrodek Europejskiej Polityki Przestrzennej i Rozwoju Lokalnego, Łódź 1996, s. 9–22.
- Markowski T., Mączyńska E., Mujżel J. (red.), *Polityka regionalna – doświadczenia i stan badań*, Rada Strategii Społeczno-Gospodarczej przy Radzie Ministrów, Raport nr 20, Warszawa 1996, 383 s.

1997

- Markowski T., *Aspekty kulturowe w zintegrowanym podejściu do rozwoju miast – doświadczenia Łodzi*, [w:] *Miasto historyczne, potencjał dziedzictwa*, Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 1997, s. 190–200.
- Markowski T., *Environmental situation in transforming Polish cities towards market driven economy after the Rio Declaration*, International academic conference of the University of Melbourne, Australia: „Environmental Justice: Global Ethics for the 21st Century”, 1–3 October 1997, Melbourne 1997.
- Markowski T., *Konkurencyjność i współpraca wewnątrzregionalna podstawą nowoczesnej polityki rozwoju regionalnego*, [w:] *Podstawowe problemy polityki rozwoju regionalnego i lokalnego*, PTE, WSZiA, Opole 1997, s. 33–47.
- Markowski T., *Major tendencies and structural problems of major polish cities*, [w:] *Baltic cities, perspectives on urban and regional change in the Baltic Sea area*, Nordic Academic Press, Lund, Sweden 1997, s. 222–237.
- Markowski T., *Major Tendencies and Structural Problems of Major Polish Cities in the New Economic Context*, [w:] *Dokumente und Informationen zur Schweizerischen Orts- Regional- und Landesplanung DISP 130*, July 1997, s. 40–47.
- Markowski T., *Miasto jako produkt – wybrane aspekty marketingu miasta*, [w:] *Marketing terytorialny. Strategiczne wyzwania dla miast i regionów*, *Materiały pokonferencyjne*, Uniwersytet Łódzki, Łódź 1997, s. 50–56.

- Markowski T., *Podstawy teoretyczne budowania konkurencyjności regionów*, [w:] *Rozwój regionalny i lokalny*, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 1997, s. 5–31.
- Markowski T., Stawasz D., *Łódź i region – przyczyny upadku i rozwoju*, [w:] *Przemiany polskiej przestrzeni*, Europejski Instytut Rozwoju Regionalnego i Lokalnego, Warszawa 1997, s. 182–204.
- Markowski T., Stawasz E., Zembaczyński R. (red.), *Instrumenty transferu technologii i pobudzania innowacji – wybór ekspertyz*, Zespół Zadaniowy ds. Polityki Strukturalnej w Polsce, Wydawnictwo Prześwit, Warszawa 1997, 304 s.

1998

- Markowski T., *Główne tendencje rozwoju i problemy strukturalne polskich metropolii w nowych warunkach ustrojowych*, [w:] *Gospodarka przestrzenna miast polskich w okresie transformacji ustrojowej*, „Biuletyn KPZK PAN” 1998, z. 182, s. 5–24.
- Markowski T., *Łódź i region łódzki wobec wyzwań globalizacji gospodarki*, [w:] *Miejsce i rola aglomeracji łódzkiej w reformie administracyjnej*, Sejmik Samorządowy Województwa Łódzkiego, INTERDRUK S.C., Łódź 1998, s. 24–41.
- Markowski T., *Nowe tendencje rozwojowe i wyzwania dla miast postprzemysłowych w warunkach globalizacji gospodarki*, [w:] „Wrocław 2000 plus – Studia nad strategią miast” 1998, z. 4(22) s. 35–52.
- Markowski T., Marszał T., *Konkurencyjność regionów jako element polityki przestrzennej*, [w:] *Współczesne problemy rozwoju regionalnego*, „Biuletyn KPZK PAN” 1998, z. 180, s. 117–132.
- Markowski T., Marszał T. (red.), *Gospodarka przestrzenna miast polskich w okresie transformacji ustrojowej*, „Biuletyn KPZK PAN” 1998, z. 182, 269 s.
- Markowski T., Hausner J., Kudłacz T., Szlachta J., *Regional differentiation of factors conditioning the growth of innovativeness in Poland's Economy*, [w:] *Emerging spatial and regional structures of an economy in transition*, Polish Academy of Sciences, Committee for Space Economy and Regional Planning, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998, s. 75–106.
- Markowski T., Kot J., Stawasz E., Stawasz D., *Regional innovation systems as basis for competitiveness- building in the Polish regions*, [w:] *Emerging spatial and regional structures of an economy in transition*, Polish Academy of Sciences, Committee for Space Economy and Regional Planning, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998, s. 107–132.
- Markowski T., Kot J., Stawasz E., Stawasz D., *Regionalne systemy innowacji jako podstawa budowania konkurencyjności regionów*, „Samorząd Terytorialny” 1998, nr 6, s. 57–71.

1999

- Markowski T., *Funkcje metropolitalne Łodzi*, [w:] *Ziemia Łódzka. Album*, Marrow SA AAP, Łódź 1999, s. 77–80.

Markowski T., *Innovation policy and technology transfer as part of structural policy in Poland*, [w:] *Technology transfer: from invention to innovation*, NATO ASI Series Science and Technology Policy vol. 19, Kluwer Academic Publisher, The Netherlands 1999, s. 265–284.

Markowski T., *Regulated competitiveness of regions in the light of global and European challenges*, [w:] *The competitiveness of regions in the Polish and European perspective*, Polish Academy of Sciences, Committee of Space Economy and Regional Planning, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warsaw 1999, s. 129–140.

Markowski T., *Zarządzanie rozwojem miast*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999, 270 s.

2000

Markowski T., *Globalizacja i metropolie, teoria i rzeczywistość – przypadek aglomeracji łódzkiej*, [w:] *Nowe problemy rozwoju wielkich miast i regionów*, „Biuletyn KPZK PAN” 2000, z. 192, s. 125–140.

Markowski T., *Koreferat do Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego*, [w:] *Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego*, „Biuletyn KPZK PAN” 2000, z. 191, s. 107–120.

Markowski T., *Procesy uczestnictwa łódzkiej metropolii w gospodarce globalnej – synteza wyników badań*, [w:] Markowski T., Kukliński A., Dziemianowicz W. (red.), *Globalizacja polskich metropolii*, EUROREG, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2000, s. 459–476.

Markowski T., *Regionalne systemy innowacji w aspekcie strategii rozwoju regionalnego Polski 2000–2006*, [w:] *Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego*, „Biuletyn KPZK PAN” 2000, z. 191, s. 321–348.

Markowski T., *Stymulowanie i regulowanie konkurencyjności regionów w świetle procesów globalizacji gospodarki*, „Samorząd Terytorialny” 2000, nr 3, s. 30–39.

Markowski T., Rouba H., *Poland: on the way to the market economy*, [w:] *Consuming cities – the urban environment in the global economy after the Rio Declaration*, Routledge, London–New York 2000, s. 219–240.

Markowski T., Kot J., Stawasz D., *Globalizacja metropolii Łodzi*, [w:] Markowski T., Kukliński A., Dziemianowicz W. (red.), *Globalizacja polskich metropolii*, EUROREG, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2000, s. 209–266.

Markowski T., Kukliński A., Dziemianowicz W. (red.), *Globalizacja polskich metropolii*, Warszawa 2000, 476 s.

2001

Markowski T., *Instrumenty polityki gruntowej – doświadczenia międzynarodowe*, [w:] Markowski T. (red.), *Instrumentalizacja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju. Zbiór ekspertyz*, „Biuletyn KPZK PAN” 2001, z. 195, s. 135–151.

Markowski T., *Konkurencyjność regionów*, [w:] Markowski T., Stawasz D. (red.), *Ekonomiczne i środowiskowe aspekty zarządzania rozwojem miast i regionów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2001, s. 8–110.

- Markowski T., *Przestrzeń publiczna w ekonomice rozwoju miast*, [w:] *Rozwój regionalny i przestrzeń publiczna*, „Biuletyn KPZK PAN” 2001, z. 194, s. 9–18.
- Markowski T., *Teoria i rzeczywistość w polskiej gospodarce gruntami*, [w:] Kosiedowski W. (red.), *Gospodarka i polityka regionalna okresu transformacji*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2001, s. 143–161.
- Markowski T., *Zasady polityki i finansowania rozwoju regionalnego*, [w:] Markowski T., Stawasz D. (red.), *Ekonomiczne i środowiskowe aspekty zarządzania rozwojem miast i regionów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2001, s. 68–87.
- Markowski T. (red.), *Instrumentalizacja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (zbiór ekspertyz)*, „Biuletyn KPZK PAN” 2001, z. 195, 151 s.
- Markowski T. (red.), *Rozwój regionalny i przestrzeń publiczna*, „Biuletyn KPZK PAN” 2001, z. 194, 121 s.
- Markowski T., Drzazga D., *Przekształcenia wielkich miast a ekorozwój*, [w:] Zarzycki R. (red.), *Gospodarka komunalna w miastach*, Polska Akademia Nauk Oddział w Łodzi – Komisja Ochrony Środowiska, Łódź 2001, s. 5–34.
- Markowski T., Kudłacz T., *Układy bipolarne w kształtowaniu konkurencyjności polskiej przestrzeni*, [w:] Harańczyk A. (red.), *Samorząd Terytorialny. Zadania – gospodarka – rozwój*, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Marketingu w Chrzanowie, Chrzanów–Kluczbork 2001, s. 413–430.
- Markowski T., Stawasz D. (red.), *Ekonomiczne i środowiskowe aspekty zarządzania rozwojem miast i regionów*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2001, 364 s.

2002

- Markowski T., *Bipolar Urban development – opportunities, threats and sustainability – the case of Warsaw and Lodz agglomerations*, [w:] Domański R. (red.), *Cities and regions in an enlarging European Union*, „Studia Regionalia” 2002, vol. 10, s. 303–320.
- Markowski T., *Globalizacja i metropolie, teoria i rzeczywistość – przypadek aglomeracji łódzkiej*, [w:] Hausner J., Kukielka M. (red.), *Studia z zakresu zarządzania publicznego*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2002, s. 202–216.
- Markowski T., *Innowacyjność w rozwoju społeczno-gospodarczym Mazowsza*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2002, nr 1, s. 135–149.
- Markowski T., *Marketing miasta*, [w:] Markowski T. (red.), *Marketing terytorialny*, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2002, s. 105–136.
- Markowski T., *System zarządzania przestrzenią miasta jako narzędzie w procesie równoważenia jego rozwoju*, [w:] Lorens P. (red.), *System zarządzania przestrzenią miasta*, Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej Gdańsk 2002, s. 15–23.
- Markowski T., *Transformacja społeczno-gospodarcza w Polsce (opracowanie wieloautorskie)*, opracowanie powstało w Rządowym Centrum Studiów

- Strategicznym, przy wykorzystaniu ekspertyz autorów zewnętrznych, Warszawa, lipiec 2002.
- Markowski T. (red.), *Marketing terytorialny*, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2002, 228 s.
- Markowski T., Kudłacz T., *Integrated development of agglomeration as a basis for enhancing the competitiveness of Poland's socio-economic space*, [w:] Markowski T., Kudłacz T. (ed.), *Polycentric metropolitan regions – new conceptions and experiences*, „Studia Regionalia” 2002, vol. 11, s. 101–126.
- Markowski T., Kudłacz T., *Zintegrowany rozwój aglomeracji jako podstawa budowania konkurencyjności polskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej*, „Studia Regionalne i Lokalne” 2002, nr 2–3, s. 15–54.
- Markowski T., Marszał T. (ed.), *Multipolar Patterns of Urban Development – Polish Perspective*, „Biuletyn KPZK PAN” 2002, z. 201, 176 s.
- Markowski T., Marszał T. (ed.), *Polycentric Metropolitan Regions – New Conceptions and Experiences*, „Studia Regionalia” 2002, vol. 11, 193 s.
- Markowski T., Stawasz D., *Phare, Ispa, Sapard – ograniczenia i bariery absorpcji środków pomocowych Unii Europejskiej*, [w:] *Region 2002. Polska – Unia Europejska ostatnia runda*, Uniwersytet Szczeciński Master of Business Administration, Szczecin 2002, s. 57–68.
- Markowski T., Kuciński K., Kudłacz T., Ziobrowski Z., *Zintegrowany rozwój aglomeracji a konkurencyjność polskiej przestrzeni*, „Studia KPZK PAN” 2002, t. 61, 213 s.

2003

- Markowski T., *City marketing*, [w:] Domański R. (ed.), *Recent advances in urban and regional studies*, Polish Academy of Sciences Committee for Space Economy and Regional Planning, Warszawa 2003, s. 11–38.
- Markowski T., *Competitiveness of space, competitiveness of cities, pro-competitive management*, [w:] Marszał T. (ed.), *Spatial aspects of entrepreneurship*, Polish Academy of Sciences Committee for Space Economy and Regional Planning, Warszawa 2003, s. 161–173.
- Markowski T., *Historia planowania rozwoju Łodzi po roku 1989 – zmarnowane i nowe szanse*, [w:] Kwiatkowski E., Tokarski T. (red.), *Wzrost gospodarczy, restrukturyzacja i rynek pracy w Polsce. Ujęcie teoretyczne i empiryczne. Materiały z konferencji*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2003, s. 317–336.
- Markowski T., *Konkurencyjna przestrzeń, konkurencyjne miasto, prokonkurencyjne zarządzanie*, [w:] *Konkurencyjność miast i regionów jako problem planowania przestrzennego w perspektywie integracji z Unią Europejską*, Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki, Kraków 2003, s. 8–20.
- Markowski T., *Konkurencyjność i innowacyjność regionów w polityce strukturalnej i regionalnej Polski*, [w:] *Region 2003. Polskie regiony w Unii Europejskiej*, Uniwersytet Szczeciński Master of Business Administration, Szczecin 2003, s. 29–46.

- Markowski T., *Konkurencyjność miast – prokonkurencyjne zarządzanie*, „Urbanista” 2003, nr 2, s. 22–25.
- Markowski T., *Korzyści i koszty członkostwa Polski w Unii Europejskiej (Raport z badań)*, praca zbiorowa, Centrum Europejskie Natolin, Warszawa 2003, 252 s.
- Markowski T., *Miasta polskie w okresie transformacji. Bilans zmian w zagospodarowaniu przestrzennym – szanse i zagrożenia wynikające z integracji z Unią Europejską*, [w:] Kochanowski M., Lorens P. (red.), *Miasto – wspólne dobro i zbiorowy obowiązek*, Wydawnictwo Urbanista, Warszawa 2004, s. 29–39.
- Markowski T., *Nie ma czarodziejskiej różdżki: samorządowe strategie rozwoju Łodzi w nowych warunkach ustrojowych: próba refleksyjnej oceny*, „Kronika Miasta Łodzi” 2003, nr 3–4, s. 11–24.
- Markowski T., *Procesy globalizacji w gospodarce a trendy w badaniach regionalnych*, [w:] *Nowe kierunki badawcze w regionalistyce. Nowe doświadczenia polityki regionalnej*, „Biuletyn KPZK PAN” 2003, z. 204, s. 7–18.
- Markowski T., *Samorządowe strategie rozwoju Łodzi w nowych warunkach ustrojowych – próba refleksyjnej oceny*, „Kronika Miasta Łodzi” 2003, nr 3–4, s. 11–24.
- Markowski T., *Warunki osiągania megalądu przestrzennego a system planowania przestrzennego*, [w:] *Społeczno-gospodarcze i przyrodnicze aspekty ładu przestrzennego*, „Biuletyn KPZK PAN” 2003, z. 205, s. 9–24.
- Markowski T., Banachowicz B., *Nowoczesne zarządzanie w jednostkach samorządu terytorialnego*, „Współczesne Zarządzanie” 2003, nr 4, s. 27–40.
- Markowski T., Stasiak A., *Polska przestrzeń wobec integracji z Unią Europejską*, „Urbanista” 2003, nr 10, s. 25–32.
- Markowski T., Stawasz D., *Growth determination in Polish agglomerations*, [w:] Wever E. (ed.), *Recent urban and regional developments in Poland and the Netherlands*, Universiteit Utrecht, Utrecht 2003, s. 39–49.
- Markowski T., Stawasz D., *Skutki przystąpienia Polski do Unii Europejskiej dla regionu łódzkiego*, [w:] Klasik A. (red.), *Zarządzanie rozwojem lokalnym i regionalnym w kontekście integracji europejskiej*, „Biuletyn KPZK PAN” 2003, z. 208, s. 141–154.
- Markowski T., Banachowicz B., Drzazga D., *Model zarządzania środowiskiem w aglomeracji łódzkiej*, [w:] Zarzycki R. (red.), *Techniczne problemy zarządzania środowiskiem w Łodzi*, PAN Oddział w Łodzi, Komisja Ochrony Środowiska, Łódź 2003, s. 9–31.
- Markowski T., Kudłacz T., Stawasz D., *Bipolarność w systemie osadniczym kraju – kontekst teoretyczny i praktyczny*, [w:] Zioło Z. (red.), *Bipolarny rozwój aglomeracji – kierunki rozwoju układów bipolarnych*, „Biuletyn KPZK PAN” 2003, z. 209, s. 9–28.

2004

- Markowski T., *Challenges for management of Polish city – regions in an international, national and regional context*, [w:] Gök T., Marszał T. (ed.), *Urban and*

- Regional Development – concepts and experiences*, „Studia Regionalia” 2004, vol. 14, s. 117–128.
- Markowski T., *Konkurencyjność i innowacyjność polskich regionów wobec akcesji do UE*, [w:] Stawasz D. (red.), *Ekonomiczno-organizacyjne uwarunkowania rozwoju regionu: teoria i praktyka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2004, s. 201–214.
- Markowski T. (red.), *Przestrzeń w zarządzaniu rozwojem regionalnym i lokalnym*, „Biuletyn KPZK PAN” 2004, z. 211, 589 s.
- Markowski T. (red.), *Wielkoskalowe projekty inwestycyjne jako czynnik podnoszenia konkurencyjności polskiej przestrzeni*, „Biuletyn KPZK PAN” 2004, z. 210, 187 s.
- Markowski T., Stasiak A., *Polska przestrzeń wobec integracji z Unią Europejską*, [w:] Markowski T. (red.), *Wielkoskalowe projekty inwestycyjne jako czynnik podnoszenia konkurencyjności polskiej przestrzeni*, „Biuletyn KPZK PAN” 2004, z. 210, s. 11–29.
- Markowski T., Stawasz D., *Praxeological approach to assessment of local self-government operation*, [w:] Wilmańska-Sosnowska S. (ed.), *Management sciences and knowledge based society*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica” 2004, nr 178, s. 131–147.
- Markowski T., Banachowicz B., Kubiak K., *Rola samorządu gospodarczego w rozwoju regionalnym – doświadczenia województwa łódzkiego*, [w:] *Polska samorządność w integrującej się Europie. I Forum Samorządowe*, Fundacja na Rzecz Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004, s. 53–65.

2005

- Markowski T., *Instytucjonalne problemy zarządzania obszarem metropolitalnym*, [w:] Markowski T., Stawasz D. (red.), *Gospodarka, zarządzanie, przestrzeń*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Oeconomica” 2005, nr 186, s. 63–76.
- Markowski T., *Marketing obszarów metropolitalnych – nowe wyzwania w zarządzaniu rozwojem regionalnym*, [w:] Szulce H., Florek M. (red.), *Marketing terytorialny – możliwości aplikacji, kierunki rozwoju*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2005, s. 84–98.
- Markowski T., *Polish cities in transition – Balance changes in spatial development – Opportunities and threats arising from integration with European Union*, [w:] Markowski T. (red.), *Regional scientists’ tribute to Professor Ryszard Domański*, „Studia Regionalia” 2005, vol. 15, s. 232–242.
- Markowski T., *Procesy integracji i dezintegracji obszarów zurbanizowanych – wyzwania dla polityki metropolitalnej*, [w:] Lorens P. (red.), *Integracja i dezintegracja obszarów metropolitalnych*, Wydawnictwo Urbanista, Warszawa 2005, s. 10–20.
- Markowski T., *Przedmiotowa i podmiotowa konkurencyjność regionów*, [w:] Czyż T., Rogacki H. (red.), *Współczesne problemy i koncepcje teoretyczne badań przestrzenno-ekonomicznych*, „Biuletyn KPZK PAN” 2005, z. 219, s. 24–37.

- Markowski T., *Rola planowania przestrzennego w zarządzaniu rozwojem regionalnym*, [w:] *Region 2005. Szczecin bliżej Europy*, Uniwersytet Szczeciński Master of Business Administration, Szczecin 2005, s. 73–86.
- Markowski T., *Sens ekonomiczny planowania przestrzennego*, „Urbanista” 2005, nr 11, s. 32–34.
- Markowski T., *Urban regions in an international, national and regional context* (research note), „Papers on Global Change IGBP” 2005, no. 12, s. 123–125.
- Markowski T., *Współczesne uwarunkowania polityki innowacyjnej w regionach*, [w:] Kuźnik F. (red.), *Studia regionalne w Polsce. Teoria, polityka, projektowanie*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice 2005, s. 305–322.
- Markowski T., *Zarządzanie obszarem metropolitalnym*, [w:] Markowski T., Bald K. (red.), *Obszar metropolitalny Łodzi – wyzwania i problemy*, „Biuletyn KPZK PAN” 2005, z. 215, s. 8–24.
- Markowski T. (ed.), *Regional scientists’ tribute to Professor Ryszard Domański*, „Studia Regionalia” 2005, vol. 15, 389 s.
- Markowski T. (red.), *Planowanie i zarządzanie w obszarach metropolitalnych*, „Biuletyn KPZK PAN” 2005, z. 221, 264 s.
- Markowski T., Banachowicz B., *Innowacyjność w samorządzie terytorialnym*, [w:] Koźuch B., Markowski T. (red.), *Z teorii i praktyki zarządzania publicznego*, Fundacja Współczesne Zarządzanie, Białystok 2005, s. 90–102.
- Markowski T., Bald K. (red.), *Obszar metropolitalny Łodzi – wyzwania i problemy*, „Biuletyn KPZK PAN” 2005, z. 215, 168 s.
- Markowski T., Drzazga D., *Ogólna koncepcja instrumentów zarządzania procesami suburbanizacji w obszarach metropolitalnych*, [w:] Lorens P. (red.), *Problem suburbanizacji*, Wydawnictwo Urbanista, Warszawa 2005, s. 208–223.
- Markowski T., Koźuch B. (red.), *Z teorii i praktyki zarządzania publicznego*, Fundacja Współczesne Zarządzanie, Białystok 2005, 157 s.
- Markowski T., Marszał T., *Funkcje i zarządzanie obszarami metropolitalnymi*, „Samorząd Terytorialny” 2005, nr 7–8, s. 7–16.
- Markowski T., Marszał T., *Funkcje i zarządzanie obszarami metropolitalnymi*, „Urbanista” 2005, nr 3, s. 33–36.
- Markowski T., Stasiak A., *Rola dużych i średnich miast w rozwoju województw tzw. „Ściany Wschodniej” w integracji z Unią Europejską*, „Studia Regionalne Central & Eastern Europe Regional Studies” 2005, nr 1–2, s. 25–41.
- Markowski T., Stawasz D. (red.), *Gospodarka, zarządzanie, przestrzeń*, „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica” 2005, nr 186, 145 s.
- Markowski T., Bobiński J., Furman S., Kowalewski A., Pyszkowski A., *Główne problemy merytoryczne planowania wieloprzestrzennego ponadlokalnego, wymagające nowych rozwiązań w sferze prawa (Ekspertyza)*, [w:] Markowski T. (red.), *Planowanie i zarządzanie w obszarach metropolitalnych*, „Biuletyn KPZK PAN” 2005, z. 221, s. 12–34.

2006

- Markowski T., *Bench-marking w urbanistyce*, „Urbanista” 2006, nr 9, s. 13–14.
- Markowski T., *Geopolityczne położenie Polski – szanse jego wykorzystania*, [w:] *Jak wykorzystać geopolityczne położenie Polski?*, PAN Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus”, Warszawa 2006, s. 13–44.
- Markowski T., *Marketing miasta*, [w:] Markowski T. (red.), *Marketing terytorialny*, Polska Akademia Nauk KPZK, Warszawa 2006, s. 89–123.
- Markowski T., *Zadania i interesy przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych w rewitalizacji miasta*, [w:] Markowski T. (red.), *Rewitalizacja kompleksu Księżego Młyna*, „Biuletyn KPZK PAN” 2006, z. 229 (wydanie CD), s. 168–174.
- Markowski T. (red.), *Marketing terytorialny*, Polska Akademia Nauk KPZK, Warszawa 2006, 219 s.
- Markowski T. (red.), *Rewitalizacja kompleksu Księżego Młyna*, „Biuletyn KPZK PAN” 2006, z. 229 (wydanie CD).
- Markowski T. (red.), *Rola centrów logistycznych w rozwoju gospodarczym i przestrzennym kraju*, „Biuletyn KPZK PAN” 2006, z. 225, 230 s.
- Markowski T., Banachowicz B., *Samorząd terytorialny i gospodarczy w rozwoju regionalnym*, „Wójt i Jego Gmina” 2006, nr 2, s. 3–8.
- Markowski T., Marszał T., *Metropolie, obszary metropolitalne, metropolizacja. Problemy i pojęcia podstawowe*, Polska Akademia Nauk KPZK, Warszawa 2006, 25 s.
- Markowski T., Marszał T., *Metropolitan area – functions and management perspectives of the Polish spatial planning system*, [w:] Markowski T., Turała M. (ed.), *New members – new challenges for the European regional development policy*, „Studia Regionalia” 2006, vol. 18, s. 239–249.
- Markowski T., Turała M. (ed.), *New members – new challenges for the European regional development policy*, „Studia Regionalia” 2006, vol. 18, 286 s.

2007

- Markowski T., *Efficiency in managing local and regional economic development*, [w:] Marszał T., Zmitrowicz W. (ed.), *Metropolises and metropolitan areas – structures, functions and role (based on Polish and Brazilian experience)*, „Studia Regionalia” 2007, vol. 20, s. 47–58.
- Markowski T., *Main issues in the spatial development of Poland in the European context*, „European Spatial Research and Policy” 2007, vol. 14, no. 2, s. 7–29.
- Markowski T., *Marketing technologiczny – marketing terytorialny – konceptualizacja problemu. Wstęp*, [w:] Markowski T., Trzmielak D., Sosnowski J. (red.), *Marketing technologiczny i marketing terytorialny*, „Biuletyn KPZK PAN” 2007, z. 235, s. 6–13.
- Markowski T., *Podstawowe problemy zagospodarowania przestrzennego Polski w kontekście europejskim*, [w:] Markowski T., Stasiak A. (red.), *Rola polskiej przestrzeni w integrującej się Europie*, „Biuletyn KPZK PAN” 2007, z. 233, s. 24–46.

- Markowski T., *Przestrzeń publiczna wobec procesu metropolizacji*, „Urbanista” 2007, nr 3, s. 10–15.
- Markowski T., *Same plany nie wystarczą – potrzebna jest standaryzacja*, „Pomorski Przegląd Gospodarczy” 2007, nr 2, s. 6–9.
- Markowski T., Marszał T., *Metropolie i procesy metropolizacji w Polsce*, [w:] Ma-
kieła Z., Fedan R. (red.), *Procesy metropolizacji w regionie podkarpackim Rze-
szów–Lwów*, „Biuletyn KPZK” 2007, z. 230, s. 8–26.
- Markowski T., Marszał T., *Metropolitan areas of Poland – challenges and policy
recommendations*, [w:] Marszał T., Zmitrowicz W. (ed.), *Metropolises and met-
ropolitan areas – structures, functions and role (based on Polish and Brazilian
experience)*, „Studia Regionalia” 2007, vol. 20, s. 9–22.
- Markowski T., Stasiak A. (red.), *Rola polskiej przestrzeni w integrującej się Euro-
pie*, „Biuletyn KPZK PAN” 2007, z. 233, 334 s.
- Markowski T., Stawasz D. (red.), *Rewitalizacja a rozwój funkcji metropolitalnych
miasta Łodzi*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2007, 92 s.
- Markowski T., Turała M., *Charakterystyka zintegrowanego programu Rewita-
lizacji Obszarów Centralnych Łodzi – PROREVITA*, [w:] Markowski T., Sta-
wasz D. (red.), *Rewitalizacja a rozwój funkcji metropolitalnych miasta Łodzi*,
Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2007, s. 67–84.
- Markowski T., Trzmielak D., Sosnowski J. (red.), *Marketing technologiczny i mar-
keting terytorialny*, „Biuletyn KPZK PAN” 2007, z. 235, 367 s.

2008

- Markowski T., *Effective Regional Innovation Policies – Lessons for Polish Re-
gions*, [w:] van Geenhuizen M., Trzmielak D., Gibson D.V., Urbaniak M. (red.),
Value-Added Partnering and Innovation in a Changing World, Pardue Univer-
sity Press, West Lafayette, Indiana 2008, s. 169–186.
- Markowski T., *Gospodarka bazująca na wiedzy (GOW) a wyzwania wobec zagospo-
darowania przestrzennego – konceptualizacja problemu*, [w:] Marszał T. (red.),
Rola polskich aglomeracji wobec wyzwań strategii lizbońskiej, „Studia KPZK
PAN” 2008, t. 120, s. 35–46.
- Markowski T., *Ład przestrzenny jako warunek rozwoju i praktyka planistyczna*,
„Urbanista” 2008, nr 4, s. 3–33.
- Markowski T., *Prakseologiczne aspekty zarządzania rozwojem regionalnym i lo-
kalnym*, [w:] Strzelecki Z. (red.), *Samorząd terytorialny w Polsce – szanse roz-
woju regionalnego i lokalnego w warunkach Unii Europejskiej*, Szkoła Główna
Handlowa w Warszawie, Warszawa 2008, s. 243–251.
- Markowski T., *Problematyka wdrażania polityki przestrzennej państwa*, [w:] Mar-
kowski T. (red.), *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju a wizje
i perspektywy rozwoju przestrzennego Europy*, „Studia KPZK PAN” 2008, t. 122
(tom wydany z okazji jubileuszu 50-lecia KPZK PAN), s. 228–240.

- Markowski T., *Teoretyczne podstawy rozwoju lokalnego i regionalnego*, [w:] Strzelecki Z. (red.), *Gospodarka regionalna i lokalna*, Warszawa 2008, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 13–28.
- Markowski T. (red.), *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju a wizje i perspektywy rozwoju przestrzennego Europy*, „Studia KPZK PAN” 2008, t. 122 (tom wydany z okazji jubileuszu 50-lecia KPZK PAN), 266 s.
- Markowski T., Danielewicz J., *Zarządzanie w obszarze metropolitalnym – podejście instytucjonalne*, [w:] Stryjakiewicz T., Czyż T. (red.), *O nowy kształt badań regionalnych w geografii i gospodarce przestrzennej*, „Biuletyn KPZK” 2008, z. 237, s. 73–103.
- Markowski T., Drzazga D., *Uczelnie wyższe w przestrzeni i gospodarce miast. Próba syntezy*, [w:] Markowski T., Drzazga D. (red.), *Rola wyższych uczelni w rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym miast*, „Studia KPZK PAN” 2008, t. 121, s. 7–12.
- Markowski T., Drzazga D. (red.), *Rola wyższych uczelni w rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym miast*, „Studia KPZK PAN” 2008, t. 121, 384 s.
- Markowski T., Strzelecki Z. (red.), *Obszary urbanizacji i semiurbanizacji wsi polskiej a możliwość ich rozwoju w ramach PROW 2007–2013*, „Studia KPZK PAN” 2008, t. 119, s. 177.

2009

- Markowski T., *Bariery współpracy na styku nauka – praktyka a rozwój regionalny*, [w:] Piasecki B., Kubiak K. (red.), *Partnerstwo dla innowacji*, Wydawnictwo SWSPiZ, Łódź 2009, s. 97–104.
- Markowski T., *Problems with implementing national spatial policy*, [w:] Markowski T. (ed.), *The Polish spatial development concept versus European visions of spatial development perspectives*, „Studia Regionalia” 2009, vol. 22, s. 219–232.
- Markowski T., *Public space and its appropriation in the light of the theory of externalities – recommendations and directions for building an intervention system by public authorities*, [w:] Markowski T., Turała M. (ed.), *Theoretical and practical aspects of urban and regional development*, „Studia Regionalia” 2009, vol. 24, s. 10–22.
- Markowski T., *Zmiany klimatu a zapisy w eksperckim projekcie Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju*, [w:] Markowski T., Gutry-Korycka M. (red.), *Zrównoważone warunki życia w zmieniającym się systemie klimatycznym ziemi*, „Studia KPZK PAN” 2009, t. 124, s. 159–162.
- Markowski T. (ed.), *The Polish spatial development concept versus European visions of spatial development perspectives*, „Studia Regionalia” 2009, vol. 22, 252 s.
- Markowski T., Drzazga D. (red.), *System przyrodniczy w zarządzaniu rozwojem obszarów metropolitalnych*, „Studia KPZK PAN” 2009, t. 123, 194 s.

- Markowski T., Gutry-Korycka M. (red.), *Zrównoważone warunki życia w zmieniającym się systemie klimatycznym ziemi*, „Studia KPZK PAN” 2009, t. 124, 162 s.
- Markowski T., Turała M. (ed.), *Theoretical and practical aspects of urban and regional development*, „Studia Regionalia” 2009, vol. 24, 280 s.
- Markowski T., Turała M., Żuber P. (ed.), *Innovations and space – European and national approach*, „Studia Regionalia” 2009, vol. 23, 118 s.

2010

- Markowski T., *Challenges to National Spatial Policy and public development planning in the light of the debate about the future cohesion Policy for the EU*, [w:] *Regional development and regional policy in Poland: first experiences and new challenges of the European Union membership*, „Studia Regionalia” 2010, vol. 27, part 1, s. 142–152.
- Markowski T., *Management in Polish metropolitan areas – institutions and instruments*, [w:] Habrel M., Marszał T. (red.), *Urban management and territorial organisation – the case of Polish and Ukrainian big cities at the beginning of the 21st century*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2010, s. 39–54.
- Markowski T., *Planowanie przestrzenne i instrumenty jego realizacji w świetle teorii ułomnych rynków*, [w:] Lorens P., Martyniuk-Pęczek J. (red.), *Zarządzanie rozwojem przestrzennym miast*, Wydawnictwo Urbanista, Gdańsk 2010, s. 12–31.
- Markowski T., *Przestrzeń publiczna i jej zawłaszczanie w świetle teorii efektów zewnętrznych – wskazania i kierunki budowania systemu interwencji ze strony władz publicznych*, [w:] *Wyzwania regionalnego i przestrzennego rozwoju Polski na początku XXI wieku*, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Kraków 2010, s. 33–46.
- Markowski T., *Spójność terytorialna UE przesłanką do wyeksponowania rangi polityki przestrzennej państwa w systemie planowania rozwoju*, [w:] *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego a miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego*, „Biuletyn KPZK PAN” 2010, z. 245, s. 19–25.
- Markowski T., *Wpływ procesów globalizacji na zmiany systemu transportowego i struktury przestrzenne obszarów metropolitalnych – wyzwania dla polityki metropolitalnej*, [w:] Rudnicki A., Zuziak Z. (red.), *Transport a logika formy urbanistycznej. Projekty dla polskich metropolii*, „Czasopismo Techniczne” 2010, seria 1-A/2010, z. 3, s. 45–55.
- Markowski T., *Wymagania wobec kształcenia kadry na potrzeby planowania i zarządzania rozwojem na kierunku Gospodarka przestrzenna w świetle nowych trendów rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego*, [w:] *Poprawa jakości i efektywności planowania i zarządzania rozwojem w administracji publicznej. Wyzwania wobec kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna*, „Biuletyn KPZK PAN” 2010, z. 244, s. 20–29.

- Markowski T., *Wyzwania wobec narodowej polityki przestrzennej i publicznego planowania rozwoju w świetle debaty o przyszłej polityce spójności UE*, [w:] Strzelecki Z., Legutko-Kobus P. (red.), *Oblicza współczesnego kryzysu a polskie regiony*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2010, s. 254–261.
- Markowski T., Moterski F., *Wykorzystanie materialnego dziedzictwa przemysłowego w procesie rewitalizacji na przykładzie Łodzi*, [w:] Noworól A. (red.), *Wybrane aspekty obszarowego ujęcia rewitalizacji w Polsce*, Instytut Spraw Publicznych UJ w Krakowie, Kraków 2010 (wydanie elektroniczne), s. 85–104.
- Markowski T., Klasik A. (red.), *Foresight regionalny i technologiczny. Pierwsze doświadczenia polskich regionów*, „Studia KPZK PAN” 2010, t. 127, 174 s.
- Markowski T., Kudłacz T. (red.), *Poprawa jakości i efektywności planowania i zarządzania rozwojem w administracji publicznej. Wyzwania wobec kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna*, „Biuletyn KPZK PAN” 2010, z. 244, 182 s.
- Markowski T., Kaczmarek S., Olenderek J. (red.), *Rewitalizacja terenów przemysłowych w Łodzi*, „Studia KPZK PAN” 2010, t. 132, 184 s.
- Markowski T., Korcelli P., Degórski M., Drzazga D., Komornicki T., Szlachta J., Węclawowicz G., Zaleski J., Zaucha J., *Ekspercki projekt Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do roku 2033*, „Studia KPZK PAN” 2010, t. 128, 168 s.

2011

- Markowski T., *Dylematy terytorialnego wymiaru w krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych*, [w:] *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego do roku 2010 a strategię rozwoju społeczno-gospodarczego województw*, „Studia KPZK PAN” 2011, t. 137, s. 75–96.
- Markowski T., *Funkcjonowanie gospodarki przestrzennej – założenia budowy modelu zintegrowanego planowania i zarządzania rozwojem*, [w:] *System planowania przestrzennego i jego rola w strategicznym zarządzaniu rozwojem kraju*, „Studia KPZK PAN” 2011, t. 134, s. 25–44.
- Markowski T., *Gospodarka przestrzenna. Wybrane problemy związków między cyklami koniunkturalnymi a funkcjonowaniem gospodarki przestrzennej*, [w:] Strzelecki Z. (red.), *Gospodarka regionalna Polski wobec globalnego kryzysu gospodarczego*, Oficyna Wydawnicza SGH w Warszawie, Warszawa 2011, s. 501–514.
- Markowski T., *Reforma gospodarki przestrzennej potrzebna od zaraz*, „EDS Europejski Doradca Samorządowy” 2011, nr 2(17), s. 14–19.

2012

- Markowski T., Kornecki J., *Rola władz publicznych w budowaniu miasta innowacyjnego – tendencje światowe, wyzwania dla polskich metropolii (na tle europejskiego Projektu Innopolis)*, [w:] *Miasto innowacyjne*, „Studia KPZK PAN” 2012, t. 141, s. 61–76.

Markowski T., Turała M. (red.), *Territorial cohesion policy in Poland – issues in impact assessment*, „Studia Regionalia” 2012, vol. 33, 132 s.

2013

Markowski T., *Flexible and integrative planning in functional urban areas – towards a new approach to spatial planning*, [w:] Gaczek W. M. (red.), *Dynamika, cele i polityka zintegrowanego rozwoju regionów. Aspekty teoretyczne i zarządzanie w przestrzeni*, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2013, s. 27–41.

Markowski T., *Miasta kurczące się – wyzwania i rekomendacje wobec krajowej polityki miejskiej*, „Małopolskie Studia Regionalne” 2013, nr 2–3(28–29), s. 29–35.

Markowski T., *Strategiczne dylematy polityki innowacyjnej zorientowanej na inteligentne specjalizacje*, „Studia KPZK PAN” 2013, t. 155, s. 61–70.

Markowski T., *Teoria sprawiedliwości i interes publiczny jako podstawa budowania regulacyjnego systemu planowania przestrzennego: konceptualizacja problemu*, „Studia KPZK PAN” 2013, t. 153, s. 12–23.

Markowski T., *Territorial Dimension of Integrated Development Policy*, „Studia Regionalia” 2013, vol. 35, s. 51–64.

2014

Markowski T., *Ekonomiczny wymiar urbanizacji*, [w:] *Raport „Przestrzeń życia Polaków”*, koncepcja i koordynacja całości: J. Sepioł, Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP, Warszawa 2014, s. 125–137.

Markowski T., *Nowe przestrzenie biznesowe i publiczne w miastach wobec wyzwań współczesnej gospodarki*, [w:] Klasik A., Kuźnik F. (red.), *Rozwój obszarów miejskich w polityce regionów*, „Studia KPZK PAN” 2015, t. 164, s. 264–273.

Markowski T., *Territorial Capital as an Objective of Integrated Development Planning*, [w:] *Integrated Development and Spatial Management of Urban Areas. Polish Experience*, „Studia Regionalia” 2015, vol. 43/44, s. 53–61.

Markowski T., *Zarządzanie megamiastami – wybrane aspekty doświadczeń międzynarodowych*, [w:] Kleer J., Srzelecki Z. (red.), *Megamiasta przyszłości szansa czy zagrożenie rozwoju*, Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus”, Warszawa 2015, s. 212–235.

Markowski T., *Zintegrowane planowanie rozwoju – dylematy i wyzwania*, [w:] Kudłacz T., Lityński P. (red.), *Gospodarowanie przestrzemią miast i regionów – uwarunkowania i kierunki*, „Studia KPZK PAN” 2015, t. 161, s. 12–26. Opracowanie powstało na zamówienie Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego w ramach Konferencji Krakowskiej 2014 i jest także dostępne w tomie pokonferencyjnym pt. *Przyszłość wolności*, Biblioteka Małopolskiego Obserwatorium Polityki Rozwoju, t. VII, Kraków 2014.

2015

- Markowski T. (red.), *Zintegrowana Strategia Rozwoju Warszawsko-Łódzkiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030 (projekt)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2015, 153 s.
- Markowski T., Drzazga D., *The Concept of an Integrated Planning System in Poland (Assumptions and Principles for Development of a Planning System)*, [w:] *Integrated Development and Spatial Management of Urban Areas. Polish Experience*, „Studia Regionalia” 2015, vol. 43/44, s. 9–41.
- Markowski T., Drzazga D., *Koncepcja systemu planowania zintegrowanego w Polsce*, [w:] Klasik A., Kuźnik F. (red.), *Rozwój obszarów miejskich w polityce regionów*, „Studia KPZK PAN” 2015, t. 164, s. 10–42.
- Markowski T., Turała M. (red.), *Planowanie jako instrument zintegrowanego zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego*, KZMiR UŁ, Łódź 2015, 200 s.

2016

- Markowski T., *Budowanie regulacyjnego systemu planowania przestrzennego. Teoria sprawiedliwości podstawą budowy systemu*, „Kontrola Państwowa” 2016, nr 2, s. 16–27.
- Markowski T., *Kapitał terytorialny jako cel zintegrowanego planowania rozwoju*, „MAZOWSZE Studia Regionalne” 2016, nr 19, s. 111–119.
- Markowski T., *Kapitał terytorialny jako strategiczny cel zintegrowanego planowania rozwoju*, „Doradca Rynku Nieruchomości” 2016, nr 3, s. 4–7.
- Markowski T., *Prognozowanie popytu na tereny przemysłowe w praktyce planowania przestrzennego*, [w:] *Problematyka rozwoju gospodarczego w nowym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*, Urząd Miasta Stołecznego Warszawy, TUP, Warszawa 2016, s. 7–22.
- Markowski T., *Rola transportu szynowego w budowaniu kapitału terytorialnego w warszawsko-łódzkim obszarze funkcjonalnym (WŁOF)*, [w:] Massel A. (red.), *Łódzki węzeł kolejowy – stan obecny i perspektywy rozwoju*, Instytut Kolejnictwa, Warszawa 2016, s. 329–349.

2017

- Markowski T., *New externalities in development of creative and intelligent city – theoretical concept*, „Studia Regionalia” 2017, vol. 51, s. 69–81.
- Markowski T., *Prognozy społeczno-gospodarcze w aktach planowania przestrzennego jako próba racjonalizacji popytu na tereny rozwojowe*, „Doradca Rynku Nieruchomości” 2017, nr 4, s. 11–15.
- Markowski T., Kudłacz T., *Miejskie obszary funkcjonalne w świetle wybranych koncepcji teoretycznych – zarys problemu*, „Studia KPZK PAN” 2017, t. 174, s. 17–30.

2018

Markowski T., *Governance of megacities – selected aspects of international experience*, [w:] Kleer J., Noworól A. (ed.), *The rise of megacities*, World Scientific Publishing Europe Ltd., London 2018, s. 77–94.

Markowski T., *Polityka urbanistyczna państwa – koncepcja, zakres i struktura instytucjonalna w systemie zintegrowanego zarządzania rozwojem*, „Studia KPZK PAN” 2018, t. 183, s. 89–101.

Markowski T., Śleszyński P., Kowalewski A., *Studia nad chaosem przestrzennym*, t. III: *Synteza. Uwarunkowania, skutki i propozycje naprawy chaosu przestrzennego*, „Studia KPZK PAN” 2018, t. 182, 230 s.

Markowski T., Danielewicz J., Groeger L., Drzazga D., Sikora-Fernandez D., *Raport w sprawie polityki mieszkaniowej państwa*, „Studia KPZK PAN” 2018, t. 185, 71 s.

Wykaz wybranych opracowań o charakterze praktycznym związanych z rozwojem regionalnym i lokalnym oraz planowaniem strategicznym; aktywności eksperckie w tym obszarze

Członek zespołu ekspertów ds. regionalnej restrukturyzacji i prywatyzacji w Ministerstwie Przekształceń Własnościowych, 1991.

Współautor planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Łodzi, 1992–1993.

Kierownik zespołu i współautor strategii rozwoju ekonomicznego Łodzi, 1992.

Kierownik zespołu i współautor strategii generalnej dla województwa radomskiego, 1993–1995.

Członek konwentu ds. strategii rozwoju gospodarczego miasta Zgierza, 1997–1998.

Współautor Studium zagospodarowania przestrzennego województwa wałbrzyskiego, 1995.

Członek zespołu uczestniczącego w opracowaniu studium zagospodarowania przestrzennego województwa zielonogórskiego, 1996.

Sekretarz i ekspert prac zespołu zadaniowego ds. instrumentów pobudzania innowacji i transferu technologii w ramach zespołu zadaniowego ds. polityki strukturalnej w Polsce powołanej przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Komisję Europejską, 1996–1997.

Autor ekspertyzy dla rządowej polityki innowacyjnej, 1999.

Autor ekspertyzy dla potrzeb Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego w dziedzinie pobudzania innowacji, 2000.

- Autor ekspertyzy dla potrzeb strategii województwa mazowieckiego na temat polityki innowacyjnej Mazowsza, 2000.
- Autor ekspertyzy na temat zasad przestrzennej alokacji środków w ramach polityki regionalnej dla Departamentu Polityki Regionalnej w Ministerstwie Gospodarki, 2000.
- Współkierownik projektu na temat rozwoju obszarów wysokiej koncentracji procesów społeczno-gospodarczych – projekt zamówiony przez Rządowe Centrum Studiów Strategicznych; jego rezultaty zostały wykorzystane dla opracowania długofalowej strategii rozwoju regionalnego Polski, 2001.
- Autor koncepcji pobudzania konkurencyjności regionów – ekspertyza dla potrzeb Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego, 2004.
- Autor ekspertyzy na temat podziału terytorialnego na jednostki statystyczne NTS 3 dla obszarów metropolitalnych – ekspertyza na zlecenie Ministra Rozwoju Regionalnego, 2006.
- Autor opinii i ekspertyz dla potrzeb Narodowej Strategii Spójności – opracowania na zlecenie Ministra Rozwoju Regionalnego, 2006.
- Współautor eksperckiego Projektu Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju w 2011 roku. Koncepcja została przyjęta przez rząd i wprowadzona do obrotu planistycznego, 2006–2009.
- Współautor Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Łodzi, Łódź 2010.
- Współautor Projektu rewitalizacji obszarów miasta Łodzi PROREVITA 2004+2007, Łódź.
- Kierownik zespołu ekspertów naukowych w ramach prac nad Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020, Łódź 2014.
- Przewodniczący panelu głównego uczestniczącego w pracach nad Studium Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Łódź 2013.
- Koordynator naukowy prac nad Koncepcją Strategii Rozwoju Makroregionu Polski Centralnej 2030, Warszawa–Łódź 2013.
- Kierownik zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie Zintegrowanej Strategii Rozwoju Warszawsko-Łódzkiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030, Łódź 2015.
- Kierownik zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie Zintegrowanej koncepcji wprowadzenia zrównoważonej mobilności w Łódzkim Obszarze Metropolitalnym – opracowanie na zlecenie Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitalny, Łódź 2018.
- Kierownik zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie Opracowania studialnego zintegrowanego programu rozwoju dzielnicy Łódź-Bałuty – opracowanie na zlecenie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, Łódź 2018.

Projekty naukowo-badawcze i rozwojowe

- „Edukacja ekologiczna w zakresie prewencyjnej polityki ochrony środowiska”; koordynator Programu na Polskę, Program Tempus JEP 1792; 1992–1994.
- „Procesy uczestnictwa polskich metropolii w gospodarce globalnej. Program badań trzech metropolii: Warszawy, Trójmiasta i Łodzi”, grant KBN; 1998–1999.
- „Rozwój obszarów wysokiej koncentracji procesów społeczno-gospodarczych w Polsce (układ bipolarny łódzko-warszawski)”, grant KBN; 2000–2001.
- „Regionalna Strategia Innowacji Województwa Łódzkiego”, grant KBN i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego; 2003–2004.
- „Miejskie inwestycje infrastrukturalne jako czynnik stymulujący rozwój społeczno-gospodarczy Łodzi”, grant Prezydenta Miasta Łodzi; 2003–2004.
- „Infrastruktura a rozwój miasta”, grant Prezydenta Miasta Łodzi; 2004–2005.
- „Kierunki i efekty rewitalizacji a rozwój funkcji metropolitalnych miasta Łodzi, grant Prezydenta Miasta Łodzi; 2005–2006.
- „Ocena profili i kierunków kształcenia na poziomie średnim i wyższym w kontekście zapotrzebowania rynku pracy w Łodzi i regionie”, grant Prezydenta Miasta Łodzi G-4,5/2007; 2007–2008.
- „Zarządzanie w obszarach metropolitalnych: procesy – struktury organizacyjne – instrumenty”, projekt badawczy własny nr N114 014 32/0871 finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP na podstawie umowy nr 0871/H03/2007/32; 2007–2009.
- „Możliwości wykorzystania terenów poprzemysłowych i powojсковych na terenie Łodzi – określenie kierunków przekształceń”, grant Prezydenta Miasta Łodzi nr G-21/2009; 2009–2010.
- „Innopolis – Innovation Policy in University City Region”, Interreg IV C; 2010–2012.
- „Systemowe wsparcie procesów zarządzania w JST”, Priorytet V, Działanie 5.2, Poddziałanie 5.2.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji; 2013–2015.

Członkostwo w instytucjach i organizacjach naukowych

1. Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK) przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk:
 - członek Komisji Gospodarki Przestrzennej przy KPZK 1981–1987
 - członek Komisji Planu Krajowego przy KPZK 1982–1983
 - członek KPZK PAN od 1997
 - przewodniczący zespołu problemowego ds. obszarów miejskich i metropolitalnych 1999–2001
 - przewodniczący KPZK 2002–2018
 - wiceprzewodniczący KPZK od 2019
 - redaktor naczelny „Biuletynu KPZK” od 2002
 - redaktor naczelny „Studiów KPZK” od 2002
 - redaktor naczelny „Studiów Regionaliów” od 2002
2. Towarzystwo Urbanistów Polskich od 1976
 - prezes Łódzkiego Oddziału TUP 1992–2006
 - prezes TUP 2006–2015
 - przewodniczący Rady TUP od 2017
3. Johns Hopkins International Urban Fellows Association (IUFA)
 - członek Zarządu 2004–2007
4. Association of European Schools of Planning (AESOP)
 - prezydent 1997–1999
 - reprezentant krajowy 1990–1997
5. Przewodniczący Polskiej Sekcji ERSa (European Regional Science Association) 2002–2012
6. Członek Rady Naukowej Europejskiego Instytutu Rozwoju Regionalnego i Lokalnego Uniwersytetu Warszawskiego 1991–2000
7. Członek Rady Naukowej Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego 1997–2001
8. Członek rady redakcyjnej czasopisma „Studia Regionalne i Lokalne” 1999–2007
9. Kierownik Interdyscyplinarnego Centrum Studiów Miejskich UŁ od 2017

Członkostwo w gremiach doradczych

Członek Rady Naukowej przy Prezydencie Miasta Łodzi	1988–1990
Członek Rady Naukowej przy Ministrze Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa	1990–1994
Członek Rady Strategii Społeczno-Gospodarczej przy Radzie Ministrów	1994–2001
Członek Państwowej Rady Gospodarki Przestrzennej	1994–2002
Członek Rady Strategii Społeczno-Gospodarczej	1995–2001
Członek Komisji ds. ulicy Piotrkowskiej przy Radzie Miasta Łodzi	1997–1998
Reprezentant Polski w Biurze Zarządu Międzynarodowej Federacji Mieszkalnictwa i Planowania (IFHP)	1998–2002
Członek Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej przy Ministrze Budownictwa (2008–2015 wiceprzewodniczący)	od 2005
Członek Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego	2008–2012
Członek Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP	2010
Członek Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w Łodzi	od 2010
Doradca Społeczny Prezydenta Miasta Łodzi	od 2011
Członek Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej przy Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju	2011–2016
Członek Lokalnej Rady Programowej ds. EXPO 2022 w Łodzi	2015–2016
Członek Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej w Łodzi (wielokrotnie powoływany)	od 1997

Nagrody

- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne, 1979.
- Nagroda Ministra Edukacji Narodowej za pracę doktorską, 1981.
- Nagroda Prezydenta Miasta Łodzi za pracę doktorską, 1981.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne, 1982.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za cykl artykułów poświęconych lokalnej polityce urbanistycznej, 1984.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne, 1985.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za cykl artykułów poświęconych polityce regionalnej, 1987.

- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za rozprawę habilitacyjną *Lokalna polityka kształtowania warunków bytowych w świetle teorii efektów zewnętrznych*, 1989.
- Nagroda zespołowa I stopnia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie planowania przestrzennego i urbanistyki za opracowanie miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi, 1993.
- Nagroda Rektora I stopnia za cykl artykułów poświęconych polityce rozwoju regionalnego i lokalnego, 1998.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne, 1999.
- Nagroda Ministra Edukacji Narodowej za książkę *Zarządzanie rozwojem miast*, 2000.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne, 2000.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne, 2002.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne, 2003.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne, 2004.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne, 2005.
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego II stopnia za cykl publikacji na temat „Proinnowacyjne i zintegrowane zarządzanie rozwojem regionalnym i metropolitalnym”, 2011.
- Nagroda Miasta Łodzi, 2013.

Odznaczenia

- Srebrna Odznaka Towarzystwa Urbanistów Polskich, 1989.
- Srebrny Krzyż Zasługi, 1995.
- Złota Odznaka Towarzystwa Urbanistów Polskich, 1996.
- Medal Komisji Edukacji Narodowej, 1998.
- Honorowa odznaka Rady Miejskiej Miasta Łodzi, „Za zasługi dla Miasta Łodzi”, 1999.
- Złoty Krzyż Zasługi, 2000.
- Medal Uniwersytetu Łódzkiego, 2004.
- Złoty Medal za Długoletnią Służbę, 2008.
- Odznaka honorowa „Za zasługi dla statystyki RP”, 2014.
- Medal im. Kazimierza Dzięwońskiego za wybitny wkład w rozwój gospodarki przestrzennej – nadany przez Stowarzyszenie Gospodarka Przestrzenna, 2016.
- Złoty Medal Zasłużony dla Polskiego Rynku Nieruchomości *Pro Aequo Et Bono* – nadany przez Stowarzyszenie Pośredników Nieruchomości, 2016.

Promocje prac doktorskich

- Danuta Mirowska-Walas, *Planowanie przestrzenne dużych miast w warunkach transformacji ustrojowej*, 1996.
- Beata Banachowicz, *Ekologiczne aspekty zarządzania osiedlami mieszkaniowymi*, 1999.
- Piotr Pełka, *Koncepcja czystszej produkcji w proekologicznym zarządzaniu miastem*, 2000.
- Justyna Grochowalska, *Plan przestrzennego zagospodarowania jako instrument zarządzania zrównoważonym rozwojem miasta*, 2000.
- Maciej Kozakiewicz, *Finansowanie organizacji pozarządowych a polityka ekologiczna państwa*, 2002.
- Dominik Drzazga, *Interaktywny model proekologicznego zarządzania gospodarką energetyczną i przestrzenną w rozwoju miast*, 2005.
- Maciej Turała, *Zintegrowane zarządzanie finansami gmin a ich rozwój społeczno-gospodarczy*, 2006.
- Tomasz Jochim, *Zarządzanie rewitalizacją śródmieścia Łodzi w świetle doświadczeń francuskich i niemieckich*, 2007.
- Dorota Żelazna-Jochim, *Koncepcja zarządzania jakością w realizacji inwestycji komunalnych (na przykładzie gminy Łódź)*, 2010.
- Edyta Kowalska, *Teoria i praktyka zarządzania procesami rewitalizacji miast w świetle doświadczeń krajowych i zagranicznych*, 2011.
- Agnieszka Kubacka, *Koncepcja wdrażania zintegrowanego zarządzania gospodarką odpadami na przykładzie miasta Łodzi*, 2013.
- Filip Moterski, *Materialne dziedzictwo przemysłowe jako czynnik rozwoju w kontekście zintegrowanego zarządzania miastem*, 2016.
- Olga Drynia, *Orientacja rynkowa polskich uczelni publicznych*, 2016.
- Michał Tumielewicz, *Instrumentalne i organizacyjne aspekty zarządzania rewitalizacją obszarów miejskich małych i średnich miast województwa łódzkiego*, 2016.
- Małgorzata Żak-Skwierczyńska, *Bariery we współpracy jednostek samorządu terytorialnego miejskich obszarów funkcjonalnych na przykładzie województwa łódzkiego*, 2018.
- Beata Potemska, *Funkcjonowanie i przemiany małego urzędu w gminie wiejskiej w świetle wyzwań rozwojowych i uwarunkowań lokalnych – rekomendacje modelowe*, 2018.